

árul

koromnál fogva lassacskán elkezdek üresedni nemigen van más ok miként válhattam kifacsart természeti képekkel babráló költővé mint a dilettánsok bámulgatom ablakomból a parki flórát s ha a látvány valami kis fogalmi hasznot ró rám gyorsan líraszerű akcióba rántom nem várva meg a másvilágot előtte úgysis elfelejtem a poétikai poént mivelhogy odáig sosem ért bennem a szenvedély a szorgalmatos íródeákokhoz hasonlóan a töredék textusokat rögtön friss jegyzet állapotába is hozzam mögötte botorkálva az igényes váteszi bizalomnak amelyet nem mutat ki semmiféle honlap csak valamilyen laikus elvárás az egyre szűkülő körben hogyan lettél végül is íróvá mikor ugyanúgy utazol a jól habzó sörben családi viszályokban politikai dohogásban mint a haverok és belső igényed a különckedésre az se sok legfeljebb ennek van némi ritmusa s rációval keretezett határa ami azért nem mindig reflektoroz rá jótékonyan a lírára főleg hogy szerzőnk pályatársak helyett könyveit egyre gyakrabban orvosoknak adja ám ezt a kis futamot hagyjuk minél gyorsabban abba mert miként árul az aki portékájában nem talál csak fanyar ízeket

TÓTH KRISZTINA

Füles sapka

Részlet A majom szeme című készülő regényből

Mikor tud jönni a jövő héten? – kérdezte a pszichiáter, miközben a barna bőr borítású határidőnaplót lapozgatta.

A keddet választottam, mert az volt ugyan a kutatónapom, amikor nem kellett volna sehová mennem, de úgy éreztem, időt kell hagynom magamnak, hogy az ülést követő fennmaradó órákban végig gondoljam mindazt, amit a beszélgetések felszínre hoznak bennem.

– De miért van lelkifurdalásom? – töprengtem lefelé a liftben. Talán azért, mert meg akartam úszni a szülést. Féltettem a testemet, a bejáratott életemet, a házasságomat. És, bár ezt másoknak nem szívesen vallottam volna be, magam előtt azért nem titkolhattam, hogy valójában nem szeretem a gyerekeket. Nem vonzanak, inkább csak idegesítenek. Az egyik barátnőm, éppen az, aki azokra a bizonyos felsőbb erőkre hivatkozott, és akivel korábban, életének házassága előtti szakaszában nagyon közel álltunk egymáshoz, egy évvel fiatalabb csak nálam. Tavaly szült, és egy csíkos vászonkendőben állandóan magával hurcolta folyton nyáladzó kisfiát. Legutóbb, amikor feljött hozzánk, úgy állt az ajtóban, mint valami természeti nép pamutkendőbe bugyolált, szélcserezett, a rothadó civilizációval dacoló követe, egy öregedő hegyi pásztorleány az Andokból. Kínosnak és nevetségesnek találtam a kötött füles sapkájában, szándékosan ormóttan bőrcipőjében. A kinti, kemény fény kiemelte mélyülő ráncait. Főleg a szeme körül ereszkedett meg a bőr, leginkább a szemhéján.

Később, amikor beljebb jöttek, kért tőlem egy törölközőt, és a kanapénkon körülményesen kicsomagolta a babát, hogy tisztába tegye. Határozottan csúnya, puffedt kisgyerek volt. A bőre taszítóan sápadt, mintha műanyagból öntötték volna. Csak a szaga árulta el, hogy igazi. Az egész nappalit betöltötte a hirtelen szétterülő, átható szarszag, és én hiába igyekeztem, mert igenis igyekeztem, semmi, de tényleg semmi gyengédséget nem éreztem az iránt a rúgkapáló, dagadt kis lény iránt, ahogy hanyatt fekvé nyöszörgött ott a párnákon. Csak arra tudtam figyelni, hogy össze ne kenjenek valamit. Zsuzsa gyengéden fölé hajolt, fonnyadtan gyűrődött az álla alatt a bőr.

Nagyon megváltozott, amióta megszületett ez a gyerek.

Másokon is megfigyeltem már, hogyan veszítik el apránként, lehasadó kis szilánkokban a személyiségüket, hogyan kezdik el rögeszmésen ismételtetni jól megfogalmazott érveiket, és küldetésnek tekinteni, hogy valaki mást is magukkal rántsanak a környezetükből a tej- és kakaszagú anyaság-spirálba. Hiába hozta szóba időnként és tervezgette a jövőt, én már tudtam, hogy soha nem fogja megírni a doktoriját, hogy soha többé nem fogja azt az életet élni, amelyet eltervezett, hogy nem jár majd konferenciákra, nem publikál, vagy ha igen, évente egy-két cikket, ha egyáltalán marad energiája éjszaka odaülni az íróasztalhoz, és hosszú órákat tölteni a szétmálló anyag áttekintésével, rendezgetésével. Hogy apránként feladja majd, visszavonul, és egyre kevésbé fogja érdekelni mindaz, amitől élete távolodni látszik.

Naponta kerültek a szemem elé harcos hozzászólásai a nyilvános szoptatás jogával vagy az otthonszüléssel kapcsolatban, és nem tudtam, hogyan mondhatnám meg neki, mennyire hamisnak, kétségbeesettnek és ostobának érzem ezt a saját kudarcos énjével folytatott nyilvános küzdelmet. Hogy lehet ezt megmondani valakinek? Öt évvel ezelőtt, amikor még festette a haját, és magas sarkút viselt, semmi pénzért fel nem vett volna egy ilyen kötött, füles sapkát, most meg olyan tüntetően hordta, mint aki ezzel is bizonyítja, hogy lám, legyőzte az időt, rácsimpaszkodott a biológiai óra mutatóira, és vézna, szeplős karjaival visszaforgatta őket.

– Nem vagyunk már egyetemisták – mondtam neki a tea fölött, amikor megkérdezte, volna-e kedvem elkísérni őt valami koncertre, ha a férje vállalja estére a gyereket.

Kicsit sértetten nézett vissza. Valószínűleg pont olyan öregnek és szánalomra méltónak láthatott, mint én őt, a kopaszodó férjemmel, a gyermektelen, rendezett lakással és az idióta herendi tényérökkel, amelyeket az anyósom tukmált ránk, amikor beköltözött a nyugdíjasotthonba. Egymás gonosz tükreivé lettünk.

A lakásukról fecsegett, a földszinti kertkapcsolatról, meg a homokozóról, amibe a lakóközösség is beleegyezett. A mobilján meg is mutatta, hogyan ásták ki a fa alatt a helyet, hogy árnyék is legyen, és hogyan rakták körbe gyeptéglával az egész nyomorult kis teraszt. Ennél ideálisabb lakást nem is találhattak volna, bizonygatta újra és újra, a boldogtalan emberek buzgalmaival. Belülről ismertem ezt a túlontúl derűs hangot, szinte hallottam magamat benne, hallottam, ahogyan társaságban a férjemmel közös útjainkról mesélek, és tudtam, hogy Zsuzsa ugyanazzal a mozgalmár lendülettel küzdi majd végig magát unalmas házasságon és idegőrlő gyereknevelésen is, amellyel korábban, előző életében a vizsgákat teljesítette.

Mindig tudta, kihez kell menni, mikor kell időben feliratkozni, mindig minden jegyzetet megszerzett.

Ami a gyerekeket illeti, régen, nagyon régen, erre tisztán emlékszem még fiatal éveinkből, őt is idegesítette a kismamák mérhetetlen, hájas öntudata. Ahogy vonulnak, ahogy felszállnak a járművekre. Őt is ugyanúgy irritálta, ahogy a járda közepén tolták a gyerekeiket, kitérésre kényszerítve minden szembejövő járókelőt. Undorodtam ezektől az edzőcipős, zsemleképű, agresszív szülőgépektől, akikből egyszerre áradt az elszánt lemondás és a sértett gőg. Fel nem foghattam, hogy Zsuzsa ezzel a hippis, kötött szere-

léssel és a biciklijével miért vágyik annyira csatlakozni a vakon szaporodók kétségbeesett seregéhez.

A gyerek úgy üvöltött, hogy legszívesebben megkértem volna őt, vigye már haza. Menjenek innen el. Menjenek el, tényleg.

Őt nem izgatta annyira az ordítás. Fesztelenül csak annyit mondott, hogy szélgörcse van szegénykének, semmi komoly. A folyton elakadó beszélgetés egy pontján aztán váratlanul felállt, odalépett a fotellel eltorlaszolt kanapéhoz, megint kicsomagolta a fiát, aztán a hátizsákjából előkötött egy vékonyka, papírba tekert kis piros gumicsövet, és óvatosan a fenekébe csúsztatta. Igen, így, bele a seggébe! Ahogy mondom.

Nem akartam hinni a szememnek.

Úgy éreztem, hogy ez szinte már pornográf. Nem volna szabad ilyesmit művelnie egy másik ember előtt, egy másik ember lakásában.

Az enyémben sem.

A baba valószínűtlenül hosszút fingott, mint amikor rálépnek valakinek a szoknyájára, és körben lehasad az anyag. Nem lepődtem volna meg, ha hirtelen leereszt, Zsuzsa pedig lapra hajtogatja, mint egy rózsaszín gumimatracot, és elpakolja, véget vetve az egész ízléstelen viccnek.

A csecsemő megkönnyebbülten, szinte üdvözülten mosolygott, Zsuzsa meg előkapta a mobilját, és megörökítette az ünnepi pillanatot. Kíváncsi lettem volna, milyen címet ad majd ennek a képnak.

Amikor végre elmentek, a gyerek már aludt a színes csíkos kendőben. A liftnél értem őket utol. Feltéptem az ajtót, és beadtam az idétlen, kötött füles sapkát, amit ottfelejtettek nálam az előszobapadon.